

Rammeaftale 2015

Udviklingsstrategi for det specialiserede
socialområde og
specialundervisningsområdet.

Kommunerne i region Sjælland og
Regionen Sjælland

Indholds fortegnelse

Sammenfatning	3
Indledning	5
Ændringer og aktiviteter	7
Udviklingsstrategien	8
Konklusion i forhold til kommunernes indberetninger:	11
1)Børn og unge	11
2)Misbrug	12
3)Voksne handicappede	12
4)Voksne sindslidende	13
5)Herberg og Forsorgshjem	14
6)Kvindekrisecentre	14
7)Specialundervisning for voksne	14
8)Specialundervisning i Folkeskolen (jf. folkeskoleloven § 20, stk.2:)	15
9)Hjælpemidler	15
10)Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	16
Fokusområder	20
Aftaler vedrørende Grønland og Færøerne	24
Grønland	24
Færøerne	26
Bilag:	27

Sammenfatning:

De 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland og Regionsrådet skal ifølge rammeaftalelovgivningen årligt senest 1. juni indgå en aftale om udvikling på det specialiserede social- og undervisningsområde.

Udviklingsstrategien bygger på KKR Sjællands syv principper for samarbejde på det specialiserede social- og undervisningsområde, som samtlige 17 kommunalbestyrelser har tilsluttet sig.

Udviklingsstrategien skal have fokus på den faglige udvikling i de omfattede tilbud samt behov for oprettelse af nye pladser og tilbud samt fokusområder. Der skal således indgå et samlet skøn for behovet for regulering i antallet af tilbud samt områder der skal arbejdes med i det pågældende år.

Kapacitetsbehov

På baggrund af regionens og kommunernes tilbagemelding er hovedkonklusionen, at der på kapacitetssiden samlet set er de pladser til rådighed, der er behov for, og behovet for regulering i antal af pladser er yderst begrænset.

Det bør dog bemærkes at der indenfor forsorgsområdet: Herberger og forsorgshjem opleves generelt høj belægning og forventes stigende belægning og øget behov for pladser pga. kontanthjælpsreformen.

Spørgsmålet om kapacitet, efterspørgsel og udviklingstendenser på de lands- & landsdækkende tilbud og sikre afdelinger koordineres på tværs af de fem rammeaftaler og indgår med en fælles tekst i de fem udviklingsstrategier.

Fokusområder

Med udviklingsstrategien aftales årligt en række fokusområder, som kommunerne arbejder med i det pågældende år.

Den 28. februar 2014 var udvalgsmedlemmer og direktører fra de 17 kommuner og region Sjælland samlet til et temamøde, hvor oplæg til fokusområder for 2015 blev drøftet. Brugerrepræsentanterne fra det regionale dialogforum var også med.

Udover det udmeldte ministertema for 2015, blev foreslået 3 andre fokusområder, som der var opbakning til. Fokusområderne for 2015 er:

- 1) Ministertema 2015: Anbragte børn og unges undervisning/uddannelse
- 2) Kontanthjælpsreformens betydning for det specialiserede område og særlig fokus på de unge (15-25 år)
- 3) Metodeudvikling herunder evidens & effekt og med misbrugsområdet som case samt fokus på organisering & finansiering af udvikling.
- 4) Psykiatriområdet herunder pensionsreformens betydning og ungeområdet (15-25 år)

Udviklingsstrategien for 2015 er udarbejdet på baggrund af de 17 kommuners tilbagemeldinger om forventede ændringer i udbud og efterspørgsel og netværksgruppernes tilbagemelding indenfor de enkelte delområder samt de nævnte drøftelser om fokusområderne.

Indledning

Nærværende udviklingsstrategi er en aftale mellem de 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland og Regionsrådet om udvikling på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Det specialiserede socialområde består af områderne:

- Børn og unge
- Voksne handicappede¹
- Voksne sindslidende
- Hjælpemidler
- Sikrede institutioner
- Personer med misbrug
- Herberg og forsorgshjem
- Kvindekrisecentre

Specialundervisningsområdet består af områderne:

- Specialundervisning for børn
- Specialundervisning for voksne

Rammeaftalen – inkl. udviklingsstrategien - anvendes på følgende typer af tilbud i regionen:

- Særlige dagtilbud for børn og unge
- Særlige klubtilbud for børn og unge
- Generelt godkendte plejefamilier og generelt godkendte kommunale plejefamilier
- Opholdssteder for børn og unge
- Døgninstitutioner efter SEL § 66, nr. 6.
- Tilbud om behandling af stofmisbrugere
- Beskyttet beskæftigelse
- Aktivitets- og samværstilbud
- Botilbud, forsorgshjem og kvindekrisecentre mv.
- Hjælpemiddelcentraler
- Almene ældreboliger, der ejes af en region, en kommune, en almen boligorganisation eller en selvejende institution, og som er tilvejebragt med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.
- Plejeboliger efter lov om boliger for ældre og personer med handicap
- Køb af specialrådgivningsydelser i tilknytning til de konkrete tilbud, der er omfattet af styringsaftalen

Rammeaftalen – inkl. udviklingsstrategien - anvendes på følgende typer af specialundervisningstilbud i regionen:

- De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, der drives af regionsrådet
- Undervisningstilbud for personer med tale-, høre eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre).
- Rådgivning og vejledning, der ydes af de regionale undervisningstilbud.

Kommunalbestyrelserne og regionsrådene skal i forbindelse med fastlæggelse af udviklingsstrategien sikre indbyrdes koordinering om de mest specialiserede lands- og

¹ Voksne udviklingshæmmede, fysiske handicappede samt mennesker med autisme og hjerneskade.

landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, og sikre indbyrdes koordinering mellem de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

Til dette formål er nedsat et tværregionalt koordinationsforum, bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontaktråd (KKR), som er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordinering af de berørte områder. Hvert år udarbejdes i fællesskab mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater én samlet beskrivelse af ændringer i kapacitet og efterspørgsel og udviklingstendenser inden for de af tilbuddene omfattende målgrupper. Beskrivelsen bygger på indmeldinger fra tilbuddenes driftsherrer og samtlige kommuner.

Der er i 2014 syv landsdækkende tilbud, fem landsdelsdækkende tilbud og otte tilbud med sikrede afdelinger. De mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud i Region Sjælland er: Kofoedsminde, Synscenter Refsnæs og Kolonien Filadelfia. De sikrede afdelinger i Region Sjælland er: Bakkegården og Stevnstortet. Oversigt over lands- & landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger er vedlagt i bilag.

Regionerne eller en eller flere kommuner skal etablere tilbud efter § 108 i lov om social service til personer som har bopæl på Færøerne eller i Grønland, som har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud på Færøerne eller i Grønland.

Specialundervisningen efter Folkeskolelovens § 20 stk. 2 er ikke en del af rammeaftalen jf. rammeaftalelovgivningen, men de 17 kommuner i region sjælland har valgt at koordinere de tilbud (specialskoler), hvor der er mindst 5 kommuner, der bruger tilbuddet - gennem dette eksisterende tværkommunale samarbejdsforum som styregruppen for rammeaftalen udgør og politisk koordineres i KKR. Tilbud , hvor mere end 5 kommuner bruger tilbuddet indgår i en allonge til rammeaftalen med aftaler tilsvarende dem som er gældende for den egentlige rammeaftale herunder udviklingsstrategi og styringsaftale samt takstafte. Allongen er vedlagt i bilag.

Tilbud i Rammeaftalen kan kategoriseres på følgende 3 typer:

- 1) Tilbud hvor driftskommunen ikke har planlagt salg af pladser til andre kommuner. (Lokale tilbud).
- 2) Tilbud hvor driftskommunen har indgået aftale med en eller flere andre kommuner om anvendelse af tilbuddet. (Klynge-tilbud).
- 3) Tilbud, hvor der ikke er indgået konkret aftale mellem driftskommunen og en eller flere andre kommuner om anvendelse af tilbuddet, og hvor en stor del/størstedelen af pladserne på mere markedslignende vilkår anvendes af andre kommuner, evt. også af kommuner uden for regionen. (Regionalt orienterede tilbud).

Oversigt over de enkelte tilbud sker ved udtræk fra Tilbudsportalen og disse fremgår af Rammeaftale Sjællands hjemmeside (www.rs17.dk). Alle offentlige tilbud er omfattet af rammeaftalen, mens private tilbud ikke er omfattet af rammeaftalen.

Ændringer og aktiviteter

Siden sidste udviklingsstrategi medio 2013 har været følgende ændringer og aktiviteter:

Styregruppen for rammeaftale Sjælland har med udgangspunkt i kontraktforslag fra KL medio 2013 udarbejdet standardkontrakter for børneområdet og for voksenområdet som er vedlagt i bilag til styringsaftalen for 2014. Styregruppen har ligeledes i 2013 gennemført 1. del af projektet om senhjerneskadede der er nævnt i udviklingsstrategien for 2014. I 2013 er gennemført en kategorisering af de mest specialiserede tilbud som danner grundlag for arbejdet med fokusområdet om forpligtende samarbejde i 2014.

13. november 2013 er indgået en ny aftale om det specialiserede socialområde: Aftale om en kvalificeret indsats for grupper med særlige behov som bidrager til at udmønte rammeaftalen om justering af kommunalreformen af 26. juni 2013. Lov om opfølgning på evaluering af kommunalreformen er sendt i høring ultimo januar 2014.

Aftale om en kvalificeret indsats for grupper med særlige behov indebærer etablering af en ny dialog-baseret koordinationsstruktur og vidensopbygning på det mest specialiserede socialområde og området for den mest specialiserede specialundervisning, som forankres i Socialstyrelsen. I forhold til den mest specialiserede specialundervisning deles kompetencen mellem Socialstyrelsen og Under-visningsministeriet. Koordinationsstrukturen skal udvikles løbende og være fuldt implementeret den 1. juli 2015. Social-, børne- og integrationsministeren vil følge udviklingen af den nationale koordinationsstruktur i tre år efter den første udmelding 1. november 2014. Lovforslaget forventes fremsat marts 2014.

Lov om Socialtilsyn trådte i kraft den 1. januar 2014. Socialtilsynet skal udarbejde en årsrapport om tilbuddenes kvalitet, som skal sendes til sekretariaterne for rammeaftalen og socialstyrelsen senest den 1. juli året efter det kalenderår rapporten vedrører. Rapportens konklusioner skal indgå i drøftelserne om den rammeaftale på det sociale område og det almene ældreboligområde, som årligt indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet. Det betyder, at rapporten vedrørende 2014 drøftes i forbindelse med styringsaftalen for 2016, og at eventuelle udviklingstemaer først kan indgå i udviklingsstrategien for 2017. Kommuner, Region og Socialtilsyn Øst vil i 2015 fortsætte dialogen og det gode samarbejde, som hidtil har været gældende. Den indsigt i kvaliteten i tilbuddene, som tilsynet giver, er vigtig for kommuner og region i arbejdet med at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene.

Bekendtgørelse(BEK)nr. 205 af 13/3-2011 som giver kommunerne koordineringsforpligtelsen og ansvaret for rammeaftalerne på servicelovens område er afløst af BEK 1021 af 20/8-2013 med tilføjelser pga. lov om socialtilsyn (Lov nr. 608 af 12/6-2013) og etablering af børnehuse (BEK 1153 af 10/1-2013). Ift. specialundervisningsområdet gælder BEK nr 381 af 28/4-2012.

Udviklingsstrategien

Udviklingsstrategien skal have fokus på den faglige udvikling i de omfattede tilbud samt behov for oprettelse af nye pladser og tilbud. Den skal kunne anvendes i den enkelte kommune som input til budgetforhandlingerne og give anledning til en politisk drøftelse.

Følgende emner SKAL indgå i udviklingsstrategien:

- Et samlet skøn over behovet for regulering i antallet af tilbud.
- Konsekvenser af udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser. Udviklingsplanen skal udformes af driftsejeren, men planen kan have betydning for det nuværende antal pladser, indholdet i tilbuddet m.v.
- Koordinering af lands- og landsdelstilbud samt sikrede afdelinger/ botilbud og særlige forpligtelser vedr. tilbud til Grønland og Færøerne.
- Bilagsoversigt over alle tilbud beliggende i regionen (udtræk fra Tilbudsportalen).

Følgende KAN indgå:

- Den faglige udvikling i tilbuddene.
- Fleksibel anvendelse af eksisterende tilbud.
- Udvikling i behov og deraf afledte behov for tilbud.
- Forebyggende foranstaltninger.
- Behandlingstilbud til alkoholmisbrugere.

For specialundervisningsområdet skal udviklingsstrategien have fokus på den faglige udvikling i de omfattede tilbud, fleksibilitet i anvendelse af tilbuddene samt behov for oprettelse af nye pladser og tilbud.

Følgende emner SKAL indgå i udviklingsstrategien for specialundervisningsområdet:

- Faglig udvikling på baggrund af udvikling i behov det foregående år
- Mulighed for fleksibel anvendelse af eksisterende undervisningstilbud
- Samlet skøn over behov for regulering i antal pladser og eller undervisningstilbud

Følgende emner KAN indgå i udviklingsstrategien for specialundervisningsområdet:

- Kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet kan aftale at udviklingsstrategien kan indeholde yderligere elementer.
- Kommunalbestyrelserne skal desuden sørge for at de relevante brugerorganisationer bliver inddraget i forbindelse med udarbejdelse af udviklingsstrategien.

Ifølge lovgivningen skal kommunerne fra rammeaftale 2012 og frem ikke længere bidrage med input til Rammeaftalen via en "Kommunal Redegørelse".

Det betyder at oplysninger fra kommunerne og Regionen fra Rammeaftale 2012 og frem er skabt på baggrund af et enkelt spørgeskema, hvor kommuner og Region er blevet bedt om at beskrive hvorvidt der er ændringer i udbud/efterspørgsel på de forskellige områder, baseret på hvad de faktisk forventer at ville efterspørge og udbyde.

Rammeaftalens udviklingsstrategi bygger derved på kommunernes og regionens årlige tilbagemeldinger om forventede udbud og brug af pladser.

Konkret er kommunerne/Regionen blevet spurgt om:

Hvor forventes der at ske ændringer i forhold til Rammeaftalen for 2014?

I svarene har Kommunerne anført under hvilke paragraf-områder ændringerne forventes –

Konkret drejer det sig om følgende områder og paragraffer i Sociallovgivningen (Lov om social service):

- Børn og unge (§ 32, 36, 66, 67)
- Stofmisbrug (§ 101, 103, 104, 105, 107 og 108)
- Voksne Handicappede (§ 103, 104, 105, 107 og 108)
- Voksne Sindslidende (§ 103, 104, 105, 107 og 108)
- Herberg og Forsorgshjem (§ 110)
- Kvindekrisecentre (§ 109)

Samt følgende områder og paragraffer i lov om folkeskolen og lov om specialundervisning for voksne:

- Specialundervisning for børn (iht. Folkeskolelovens § 20, stk 3) herunder lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år
- Specialundervisning for voksne (iht. Lov om specialundervisning for voksne § 1, stk. 2 og § 1, stk 3.)
- Specialundervisning for børn (iht. Folkeskolelovens § 20, stk. 2), herunder specialskoler og klasser.

Ift. de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger varetages koordinering og samarbejde om udvikling og kapacitet i samarbejde mellem de 5 regioner og kommunerne. Spørgsmål om udbud og efterspørgsel af pladser mv. indgår derfor også i spørgeskema til de kommunale redegørelser.

Ud af de 17 adspurgte kommuner har 13 kommuner ændringer ift. indberetningen til Rammeaftale 2014 og 4 Kommuner har ingen ændringer.

Region Sjælland har ligeledes ingen ændringer for de institutioner som regionen har ansvaret for.

I nedenstående tabeller er vist fordelingen af kommunernes og regionens indberetninger af ændringer i forhold til de enkelte paragraf-områder i serviceloven samt § 105 i almenboligloven. Køge har desuden indberettet ift § 44/52 og Greve har yderligere indberettet ift. § 115 . Se bilag 1 for oversigt over de enkelte paragrafområder.

<i>Indberetning af ændringer – Paragraf og Kommune/Region</i>	
Paragraf	Kommuner og Regionen
§ 32	Ingen kommuner
§ 36	Greve
§ 52/44	Køge
§ 66	Holbæk, Vordingborg, Næstved
§ 101	Solrød
§ 103	Køge, Slagelse, Sorø
§ 104	Slagelse
§ 105	Greve, Slagelse, Vordingborg, Faxe
§ 107	Greve, Kalundborg, Roskilde, Slagelse, Lolland
§ 108	Greve, Roskilde, Slagelse, Faxe
§ 109	Greve, Køge, Lejre, Slagelse
§ 110	Greve, Køge, Lejre, Roskilde
§ 115	Greve

<i>Indberetning af ændringer – Paragraf og Kommune/Region</i>	
Paragraf / Område	Kommuner og Regionen
Folkeskoleloven § 20, Stk. 2.	Sorø
Kommunikationscentre på specialundervisningsområdet (Lov om specialundervisning § 1, Stk 3)	Ingen ændringer
Lands- og landsdelsdækkende tilbud (sociale tilbud og specialundervisningstilbud) (Lov om specialundervisning § 1, Stk 2)	Ingen ændringer
Sikrede afdelinger	Ingen ændringer

<i>Indberetning af ændringer – Kommune/Region</i>	
Ingen indberettede ændringer	Guldborgsund, Odsherred, Ringsted, Stevns, Region Sjælland

Konklusion i forhold til kommunernes indberetninger:

På baggrund af Regionens og kommunernes tilbagemelding er hovedkonklusionen, at der på kapacitetssiden samlet set er de pladser til rådighed, der er behov for, og behovet for regulering i antal af pladser er yderst begrænset.

Det bør dog bemærkes at der indenfor forsorgsområdet: Herberger og forsorgshjem opleves generelt høj belægning og forventes stigende belægning og øget behov for pladser pga. kontanthjælpsreformen.

På indholdssiden er der variationer indenfor de enkelte områder herunder i forhold til udviklingstendenser både demografisk og fagligt og konkret i forhold til enkelte tilbud.

I det følgende gives et kort overblik i forhold til serviceområderne:

- 1) Børn og unge
- 2) Misbrug
- 3) Voksne handicappede
- 4) Voksne sindslidende
- 5) Herberg og Forsorgshjem
- 6) Kvindekrisecentre
- 7) Specialundervisning for voksne
- 8) Specialundervisning i folkeskolen
- 9) Hjælpe midler
- 10) Lands- og landsdelsdækkende tilbud og Sikrede afdelinger

Desuden har netværksgrupperne givet tilbagemelding indenfor deres delområder: Børn og Unge, Voksne handicappede, Voksne sindslidende og Specialundervisning for voksne. Der er ikke nedsat faste netværksgrupper for de øvrige delområder.

Oversigt over kommunernes tilbagemeldinger på de enkelte serviceområder er vedlagt i Appendiks.

1) Børn og unge

Overblik

5 kommuner melder om ændringer i efterspørgsel eller udbud af pladser. Holbæk forventer at efterspørge færre pladser indenfor ungeanbringelser, mens Køge forventer at efterspørge flere døgnpladser til børn/unge med autisme. Vordingborg har behov for et familiebehandlingsstilbud til familier med børn 0-6 år i døgnregi/delvist døgnregi og for aflastningstilbud (døgn/dagaflastning) til børn (med/uden funktionsnedsættelser).

Greve forventer at udbyde STU fra 2014 og overvejer at tilknytte et fritidstilbud, mens Næstved forventer færre opholdssteder. Ift. udviklingen på området oplever Lejre at det i enkelte tilfælde har været svært at finde egnet opholdssted til børn og unge med behov for et meget specialiseret tilbud indenfor rammeaftale-tilbuddene, mens Næstved arbejder på en kvalificering af familieplejen. Vordingborg åbner i løbet af 2014 en døgninstitution og et eller flere aflastningshuse.

Netværksgruppens tilbagemelding

Netværket har drøftet at der bør være fokus på indhold og udvikling af de relevante tilbud, således at de mest nødvendige faglige kompetencer kan bevares. Der skal være fokus på rådgivning af kommuner/andre institutioner og tilbud frem for fokus på døgntilbud.

Netværket anbefaler styregruppen, at drøfte udviklingen på landsplan frem for rammeaftalens drøftelser af udbud/efterspørgsel i regionen. Nogle tilbud findes kun få steder hvorfor det ikke giver det korrekte billede alene at drøfte regionens tilbud.

2) Misbrug

Overblik

Tre kommuner melder om ændringer i efterspørgsel eller udbud af pladser.

Faxe kommune mangler 1 til 2 pladser om året på et botilbud til mennesker som lider af svære sindslidelser med truende og destruktiv adfærd, mens Slagelse har behov for udflytninger fra forsorghjempladser til længerevarende botilbud for borgere med misbrug.

Slagelse kommune etablerer 5 skæve boliger, mens Solrød har oprettet et ambulante behandlingstilbud for stofmisbrugere.

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område.

3) Voksne handicappede

Overblik

Seks kommuner melder om ændringer i efterspørgsel eller udbud af pladser.

Greve oplever stigende efterspørgsel efter primært imidlertidige tilbud som følge af tilgang af unge, som overgår fra børn-/ungeområdet til voksenområdet, Kalundborg forventer et fald i den samlede efterspørgsel med omkring 10 pladser, da kommunen selv etablerer Netværksboliger i begyndelsen af 2014, Sorø efterspørger fire pladser færre, mens Slagelse oplever stigende brug af STU-tilbud.

Roskilde planlægger etablering af et § 108 botilbud til ældre udviklingshæmmede, Slagelse opretter 10 ekstra dagtilbudspladser, opretter 8 imidlertidige botilbud til voksne med autisme, erstatter 42 gamle botilbud med 42 nye almene boliger til voksne udviklingshæmmede og etablerer i (2.halvår 2017) 25 almene boliger til borgere med autisme, mens Vordingborg opretter 6 nye pladser på Autismecenter Storstrøm og et nyt tilbud til unge handicappede med 10 pladser.

Netværksgruppens tilbagemelding:

Netværksgruppen indstiller til styregruppen at drøfte udfordringen med at skulle have tilsynsgodkendelse på alle tilbud i forhold til akut opståede behov for kapacitet ikke mindst i den periode, hvor tilsynet finder sine ben.

Netværksgruppen forventer en særlig faglig udvikling på hjerneskadeområdet og i forhold til de mest specialiserede tilbud. Forventningen er siden blevet underbygget af lovforslag om opfølgning på evaluering af kommunalreform vedrørende det specialiserede socialområde og den mest specialiserede specialundervisning, der er sendt i høring, og hvoraf det fremgår, at Socialstyrelsen forventer centrale udmeldinger om mennesker med kompleks erhvervet hjerneskade 1. november 2014. Netværksgruppen forventer, at det vil pege på behovet for tværgående kommunale samarbejder. Netværksgruppen antager, at etablering af klyngesamarbejder omkring borgere med de mest specialiserede behov vil få plads på dagsordenen. Netværksgruppen ser i øvrigt frem til Tilsynets påvirkning af fagligheden.

Sidst ser Netværksgruppen på samarbejdet mellem socialområdet og sundhedsaftalen.

4)Voksne sindslidende

Overblik

Seks kommuner melder om ændringer i efterspørgsel eller udbud af pladser

Faxe mangler botilbud til voksne sindslidende, Greve har stigende efterspørgsel efter primært imidlertidige tilbud som følge af tilgang af unge som overgår fra børne/ungeområdet til voksenområdet, Kalundborg forventer fald på 10 pladser da kommune selv etablerer netværksboliger i efterspørgslen og Køge forventer at efterspørge 22 pladser til voksne sindslidende som de selv opretter.

Faxe opfører 6 almene boliger til voksne sindslidende, Køge udvider kapaciteten til borgere med sindslidelse med 22 pladser (som de selv forventer at efterspørge) og Lolland udvider med 5 pladser til sindslidende (ofte med flere diagnoser). Sorø Kommune har etableret et aktivitetshus og forventer som følge heraf, en dalende efterspørgsel over tid efter § 103 og § 104 pladser.

Netværksgruppens tilbagemelding

Den faglige udvikling fortsætter i samme retning som de sidste par år:

- Fokus på rehabiliterings-tilgang og borgerens recovery
- Tidligere, lette indsatser - også af andre aktører (som uddannelsesinstitutioner)
- Kontanthjælpsreformen forstærker brugen af mentorstøtte, og en del borgere vil fremover få tildelt LAB-mentorstøtte frem for social §85-støtte
- Mere brug af fleksibel §85-bostøtte (enten i eget hjem eller i opgangs-/bofællesskaber) frem for egentlige botilbud
- Mere brug af midlertidige botilbud frem for længerevarende botilbud

Jf. den faglige udvikling vil den enkelte kommune kunne varetage en større del af indsatser selv. Der er primært behov for at se på tilbud til stærkt udadreagerende borgere med psykiske vanskeligheder (og ofte med flere problemstillinger), som har svært ved at være i socialt fællesskab med andre. Det drejer sig typisk om nogle ganske få borgere i hver kommune, og gruppen er ikke så homogen.

5) Herberg og Forsorgshjem

Overblik

Fire kommuner melder om ændringer i efterspørgsel eller udbud af pladser

Greve oplever at området kan være svært at styre pga det er selvvisiterende, Køge oplever ofte fuld belægning pga. ændrede regler på forsørgelsesområdet, Lejre oplever ligeledes indimellem fuld booking og antager at kapaciteten burde være større også pga. forventet stigende behov pga kontanthjælpsreformen, mens Roskilde ligeledes forventer flere der ikke har råd til at betale husleje og derfor står uden bolig som følge af kontanthjælpsreformen.

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område.

6) Kvindekrisecentre

Overblik

Fire kommuner melder om ændringer i efterspørgsel eller udbud af pladser

Greve oplever at området kan være svært at styre pga det er selvvisiterende, Køge oplever generelt kapaciteten tilstrækkelig, dog som regel med meget høj belægning, Lejre oplever behov for fælleskommunal aftale om boliganvisning på tværs af kommunegrænser i særlige tilfælde, mens Slagelse kun har delvis indflydelse på hvor mange kvinder der tager ophold idet kvindekrisecentret er selvvisiterende og i øvrigt finder at der er det tilstrækkelige antal pladser ift. efterspørgslen.

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område.

7) Specialundervisning for voksne

Overblik

Kommunerne melder ikke om ændringer i efterspørgsel eller udbud af pladser indenfor dette område.

Netværksgruppens tilbagemelding

Netværksgruppen Voksenspecialundervisning vurderer, at der er balance mellem udbud og efterspørgsel på voksenspecialundervisningsområdet. Kommunikationscentrene har meldt ud om en stigende efterspørgsel efter mere specialiserede tilbud og indsatser - især i forhold til arbejdsmarkedet (Jobcentrene).

Samarbejdet på voksenspecialundervisningsområdet har stigende grad bevæget sig i retning af klyngesamarbejde, hvor de nærliggende kommuner samarbejder med kommunikationscentrene om kapacitet og udvikling.

8) Specialundervisning i Folkeskolen (jf. folkeskoleloven § 20, stk.2:)

Som i rammeaftalen for 2014 er der også i Udviklingsstrategien for 2015 en allonge om specialundervisning i folkeskolen. Denne er vedlagt i bilag.

Overblik

Sorø kommune forventer fortsat dalende efterspørgsel efter udenkommunale tilbud som følge af tidligere etablering af supercentre og tendensen forventes forstærket yderligere i 2015 pga kommunens inklusion af børn og unge i kommunens interne tilbud. Der kan dog ikke indberettes konkret omfang mv., da der er tale om en overordnet inklusionsstrategi og Sorø Kommune efterspørger fortsat højtspecialiserede tilbud, svarende til sidste år.

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område.

9) Hjælpe midler

Overblik

Kommunerne melder ikke om ændringer i efterspørgsel eller udbud af pladser indenfor dette område

Netværksgruppens tilbagemelding:

Netværksgruppen Specialundervisning og Hjælpe midler blev ultimo 2011 delt i to, så der på hjælpemiddelområdet var et netværk ledet af Holbæk Kommune.

Specialrådgivningen i Holbæk, Holbæk kommune, varetager netværksaktiviteter ift. hjælpemidler efter aftale med de berørte kommuner. Der er ved Specialrådgivningen nedsat en styregruppe med repræsentanter fra alle aftale-kommuner.

Specialrådgivningen i Holbæk rådgiver om hjælpemidler, udvikler og designer individuelle hjælpemidler. Herunder har rådgivningen specialviden om IKT – f.eks. øjenstyring af computere mm.

Specialrådgivningen har indgået en VISO-kontrakt med Servicestyrelsen og indgår derfor i et landsdelsdækkende specialtilbud.

Specialrådgivningen har løbende været tema i de hidtidige rammeaftaler, senest i rammeaftalen for 2013, hvor det blev beskrevet, at Holbæk for at sikre forsyningsforpligtigelsen overfor de tilbageværende tilslutningskommuner havde nedsat en styregruppe med deltagelse af disse. Formålet hermed var at skabe et dialogforum, så Specialrådgivningens ydelser løbende matcher kommunernes behov.

Holbæk kommune har, med opbakning fra Styregruppen ved Specialrådgivningen, i forbindelse med den i gangværende kategorisering af de mest specialiserede tilbud i regionen, indstillet Specialrådgivningen til optagelse på listen placeret under de mest specialiserede tilbud. Det er vurderingen at institutionen, som en af de få tilbageværende af sin art på landsplan og med sine særlige specialiserede ydelser, fremover vil kunne få behov for at blive underlagt særlige vilkår, beskyttelse eller ordninger til sikring af eksistensgrundlaget.

Der er stadig brug for drøftelser og overvejelser af Specialrådgivningens ydelser set i forhold til, at rådgivningen er den eneste af sin art i regionen og dens funktion som landdelsdækkende specialtilbud.

Specialrådgivningen har i 2014 stabiliseret økonomien på trods af fortsat vigende efterspørgsel på konsulenttydelser fra kommunerne. Samtidig foregår der en række bestræbelser på at udvikle nye ydelser bl.a. indenfor områderne velfærds- og kommunikationsteknologi – men grundlæggende bør efterspørgslen på konsulenttydelser ikke falde yderligere i de kommende år.

Specialrådgivningens indtægtsgrundlag er stadig vigende og driftsgrundlaget må derfor fortsat betegnes som skrøbeligt og usikkert.

10) Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Overblik

Lands- og landsdelsdækkende tilbud:

Der angives ikke behov for ændring af antallet af pladser.

Sikrede afdelinger:

Der angives ikke behov for ændring i antallet af pladser. Der udtrykkes forventning til udviklingstendenser for de sikrede afdelinger ift. at de kan tilpasses til de enhver tid stillede krav, som løbende kan variere i forbindelse med ændring af målgrupper, nye behandlingsmetoder m.v.

Netværksgruppernes tilbagemelding:

I forbindelse med Rammeaftale for det specialiserede socialområde for 2012 blev det besluttet at omdanne "Netværksgruppen for de sikrede institutioner" til en ad hoc gruppe vedr. sikrede institutioner.

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger – status på kapacitet og belægning på landsplan

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsstrategierne på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet skal der sikres indbyrdes koordinering mellem regionerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Til dette formål er nedsat et tværregionalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontakttråd (KKR). Koordinationsforummet er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordinering af de berørte områder. Hvert år udarbejdes i fællesskab mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater én samlet beskrivelse af ændringer i kapacitet og efterspørgsel og udviklingstendenser inden for de af tilbuddene omfattende målgrupper. Beskrivelsen bygger på indmeldinger fra tilbuddenes driftsherrer og samtlige kommuner.

Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsstrategien på det specialiserede social- og undervisningsområde har kommunerne ansvaret for at sikre en indbyrdes koordinering mellem regionerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Der forventes i 2015 at være syv landsdækkende tilbud, fem landsdelsdækkende tilbud og otte tilbud med sikrede afdelinger.

Nedenfor er kort opsummeret de helt overordnede hovedtendenser omkring kapacitet og belægning samt kommunernes efterspørgsel og behov efter disse typer af tilbud. Tilbuddenes udvikling i forhold til kapacitet, belægning og tendenser i forhold til kommunernes efterspørgsel er beskrevet særskilt for hvert af de tilbud, der i bekendtgørelsen er defineret som henholdsvis lands- og landsdelsdækkende og sikrede afdelinger i bilag 3.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud

Samlet set har belægningen på de lands- og landsdelsdækkende været på 98 procent i 2013. Belægningen på de enkelte tilbud svinger dog fra 14,3 procent til 368 procent på ydelsesniveau. Overordnet set forventer driftsherrerne ikke de store forandringer i tilbuddenes kapacitet frem mod 2017.

Synscenter Refnæs, Skolen på Kastelvej samt Center for Døve har dog nedjusteret antallet af pladser frem mod 2017, mens Center for Døvblindhed og Høretab og Geelsgårdsskolen har øget antallet af pladser frem mod 2017.

De øvrige tilbud forventer på nuværende tidspunkt uændret kapacitet frem til 2017.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud bliver overvejende belagt med borgere fra kommunerne i beliggenhedsregionen eller de omkringliggende regioner.

Gennemgående oplyser kommunerne, at efterspørgslen efter de lands- og landsdelsdækkende tilbud i 2015 vil være uændret.

Tværgående koordination af de sikrede institutioner

Kommunalbestyrelserne skal i dialog med regionsrådene sikre tværregional koordination af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede institutioner. Der er på den baggrund nedsat et kommunalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem KKR. Koordinationsforum er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordination af de berørte områder, som indgår i de enkelte rammeaftaler.

Koordinationsforum har i 2013 haft særligt fokus på de sikrede institutioner, og har på den baggrund udarbejdet følgende forslag til tværgående koordination af de sikrede institutioner for børn og unge. Forslaget bygger på dialog med Danske Regioner og med de regionale driftsherrer.

Fem principper som grundlag for den tværgående koordination

Koordinationsforum har udarbejdet fem principper, som er udgangspunktet for den tværgående koordination af de sikrede institutioner. De fem principper er:

- Når et barn eller en ung visiteres til en sikret institution, bør nærhed til bopælskommune vægtes højt (nærhedsprincippet). Nærhedsprincippet skal være kendt af de involverede samarbejdsparter. Der kan dog være hensyn, som gør, at der afviges fra nærhedsprincippet f.eks. i banderelaterede sager eller ved særlige behov hos barnet/den unge mm.
- Der bør som udgangspunkt være en sikret institution i hver region for at kunne leve op til nærhedsprincippet. Men geografi kan ikke stå alene. Der skal være samarbejde og dialog på tværs af regionerne bl.a. med henblik på at sikre, at kapaciteten er tilpasset lokale og landsdækkende behov.
- Det gode samarbejde mellem kommuner og de sikrede institutioner om den enkelte unge skal bevares og udvikles. Idet de unge i gennemsnit kun opholder sig 55 dage på en sikret institution, er det væsentligt at have fokus på 'den gode overgang'.
- Der skal være fokus på kvalitet og effekt af indsatserne. Der arbejdes for et større overblik over de sikrede institutioners målgrupper, ydelser og resultater samt større gennemsigtighed i sammenhæng mellem pris og indhold.
- Der skal være en tæt dialog mellem region og kommuner om kapacitetsændringer på de sikrede institutioner. Koordinationsforum involveres i beslutning om kapacitetsændringer for at sikre et overblik på landsplan.

Kapacitet og belægning på de sikrede institutioner

Kapacitet og belægning på de sikrede institutioner for 2013 fremgår af opgørelsen 'Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede institutioner – opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel'.

Kapaciteten på de sikrede institutioner vurderes som værende på rette niveau for 2015, efter at regionerne i 2012 har lukket en række pladser.

Det noteres, at belægningen på de sikrede institutioner i 2013 har udvist følgende tendens. Belægningen på de sikrede afdelinger var i 2013 samlet set på 83,7 pct., spændende fra 59,8 til 98,8 pct. på de enkelte tilbud. Til sammenligning var belægningsprocenten i 2012 samlet set på 69 pct. Antallet af pladser er i perioden 2012 til 2013 nedjusteret med i alt 14 pladser, fra 141 pladser i 2012 til 126 pladser i 2013.

Forudsat belægningsprocent

I forbindelse med kapacitetstilpasningen i 2012 valgte regionerne at sænke den forudsatte belægningsprocent fra 95 pct. til 85 pct.

Med styringsaftalen for 2015 hæves den forudsatte belægningsprocent til 90 pct.

Det vurderes efterfølgende, hvorvidt der er grundlag for at hæve den forudsatte belægningsprocent for de sikrede institutioner til 95 pct., så den følger belægningsprocenten for de øvrige sociale tilbud.

Fælles udviklingstema i 2015 om sammenhæng mellem målgrupper, indsatser og pris

De sikrede institutioner løfter som udgangspunkt de samme opgaver, men der kan være forskelle i målgrupper og ydelser på de enkelte tilbud. Der er et kommunalt ønske om at få

større gennemsigtighed i målgrupper, ydelser, effekt af indsatsen og sammenhæng mellem pris og indhold i de enkelte tilbud.

I 2015 vil kommunerne og de regionale driftsherrer/Københavns Kommune arbejde med et fælles udviklingstema, som tager afsæt i følgende udviklingspunkter:

- Dokumentation af målgrupper, ydelser, effekt og sammenhæng mellem pris og indhold på de enkelte tilbud.
- Tilstræbe ens enhedspriser for ens ydelser.
- Afdække mulighederne for mere fleksibilitet i kapaciteten, således at antallet af pladser løbende kan tilpasses mindre udsving i behovet.

Oversigt over lands- & landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger er vedlagt i bilag.

Fokusområder

Ministeren har pr. 1/1-2014 udmeldt ministertemaet for rammeaftale 2015 som er "født" fokusområde for 2015. Ministertemaet er " anbragte børn og unges undervisning/uddannelse"

Forslag til fokusområder er udarbejdet på baggrund af drøftelser på direktørmøder, i netværksgrupper og i styregruppen og drøftet på politikertemamøde om rammeaftalen 28/2-2014

I november 2013 og i januar 2014 blev afholdt to møder for direktører indenfor børne- og voksenområdet i kommunerne i region Sjælland. Ift. fokusområder for 2015 var der enighed om at flerårige fokusområder er hensigtsmæssige og herunder fortsat fokus på metodeudvikling, kvalitet, effekt & evidens og psykiatriområdet og at ungeområdet (15-25 år) er relevant som nyt fokusområde. Endelig var der enighed om det hensigtsmæssige i fokusområder der går på tværs af de forskellige rammeaftaler og at det var vigtigt med fokus og gerne færre fokusområder.

Tilbagemeldingerne fra kommunerne viser at kontanthjælpsreformen forventes at få betydning for forsøgsområdet med forventet stigende belægning og øget behov for pladser og denne forventning deles af netværksgrupperne.

Den 28. februar 2014 var udvalgsmedlemmer og direktører fra de 17 kommuner i region Sjælland og Regionsråd indenfor områderne Børn og Unge samt voksne handicappede samlet til et temamøde, hvor fokusområderne for 2015 blev drøftet. Brugerorganisationerne fra det regionale dialogforum var ligeledes repræsenteret. Ud over det udmeldte ministertema for 2015, der er anbragte børns undervisning/uddannelse, blev foreslået 3 andre fokusområder, som der var opbakning til.

Fokusområder for 2015 er:

- 1) Ministertema 2015: Anbragte børn og unges undervisning og uddannelse
- 2) Kontanthjælpsreformens betydning for det specialiserede område og særlig fokus på de unge (15-25 årige)
- 3) Metodeudvikling herunder evidens & effekt og med misbrugsområdet som case samt fokus på organisering & finansiering af udvikling.
- 4) Psykiatriområdet herunder pensionsreformens betydning og ungeområdet(15-25årige)

På temadagen var der en god debat omkring hvilke temaer der, udover ministertemaet, skal fokuseres på i 2015.

Under debatten blev bl.a. fremført:

- At det er væsentligt at anbragte børn i deres undervisning/uddannelse forberedes til erhvervsskoleuddannelsen og at der etableres netværk f.eks. som mentorforløb.
- At det ift. kontanthjælpsreformen er vigtigt at reglerne omkring uddannelsesparathed tolkes progressivt og fælles på tværs af kommunerne.
- At det er væsentligt at fokusere på effekt jf. fokusområdet om metodeudvikling

- At det ift. psykiatriområde er vigtigt med samarbejde mellem behandlingspsykiatri og socialpsykiatri herunder mellem region og kommuner.
- At det er væsentligt med indsats inden det går galt og fokus på hvordan udviklingen kan vendes f.eks. forebyggelse indenfor psykiatriområde.
- At fokusområde 2 og 4 hænger sammen og at folk med psykisk sygdom faktisk kan få uddannelse og arbejde med den rette indsats.
- At kommunernes tilgang til psykiatriområdet er forskellig.
- At kontanthjælpsreformen bør sættes ind som et aktiv og gøre det proaktivt.

Synspunkter fra debatten, der vedrører området under rammeaftalen dvs. det specialiserede social- og undervisningsområde, inddrages i forbindelse med arbejdet med fokusområderne.

1) Ministertema 2015: Særligt tema til rammeaftalerne for 2015 – anbragte børn og unges undervisning/uddannelse

En god skolegang og en efterfølgende ungdomsuddannelse er helt central for de udsatte børn og unges trivsel i det daglige. Det er også nøglen til selvforsørgelse og et velfungerende voksenliv. Der er igennem de seneste år med Folke-skolereformen og kommuneøkonomiaftalerne for 2013 og 2014 iværksat en række initiativer for at styrke uddannelsesniveaue for børn og unge. Dertil kommer lovændringer og satspuljeprojekter, der skal understøtte og styrke kvaliteten i samarbejdet mellem de interne skoler på anbringelsessteder og de lokale folkeskoler og skolemyndigheder.

Da anbringelse af børn og unge ofte sker på tværs af kommunegrænser, er der tale om et område, hvor det er vigtigt med fokus på tværgående koordinering mellem den anbringende kommune, som står for den sociale indsats, og kommunen eller regionen, hvor barnet/den unge er anbragt og går i skole.

Ministeren vil på den baggrund gerne anmode om, at anbragte børn og unges undervisning/uddannelse drøftes mellem kommuner og regioner som led i udarbejdelse af udviklingsstrategierne for 2015, samt at der under drøftelserne sættes fokus på samarbejde på tværs af interne skoler og inklusion i det almindelige skolesystem.

Ministeren vil gerne opfordre til, at drøftelserne tager afsæt i de forskellige målgruppers behov og ressourcer.

2) Kontanthjælpsreformens betydning for det specialiserede område og særlig fokus på de unge (15-25 årige)

Kontanthjælpsreformen forventes at blive omdrejningspunkt for mange ændringer i kommunerne.

De sociale indsatser efter Serviceloven og de beskæftigelsesrettede indsatser og forsørgelsesmæssige ydelser på beskæftigelsesområdet er i vidt omfang knyttet til de samme borgere. Der er således en tæt sammenhæng mellem indsatsen på de to områder. Beskæftigelsesområdet har de senere år været præget af en række omlægninger, bl.a. en førtidspensionsreform, kontanthjælpsreform og sygedagpengereform samt en varslet reform af den aktive beskæftigelsesindsats.

Der er i beskæftigelsesreformerne bl.a. stort fokus på at styrke den tværgående og helhedsorienterede indsats på tværs af lovområderne, så de beskæftigelsesrettede og de sociale, livsforbedrende indsatser i videst mulige omfang understøtter hinanden. Samtidig er det klart, at væsentlige ændringer i den enkeltes forsørgelsesgrundlag naturligt vil have indflydelse på borgerens samlede livssituation, herunder muligheden for at kunne erhverve eller fastholde en bolig.

I forbindelse med de kommunale indmeldinger til udviklingsstrategien, forventes stigende belægning og øget behov for pladser indenfor forsørgsområdet (herberger og forsorghjem) pga. kontanthjælpsreformen

Der kan ligeledes forventes en problematik med, at unge, der har behov for et botilbud efter Serviceloven, med de ændrede kontanthjælpsatser kan have vanskeligt ved at finansiere lejeudgiften i de almene botilbud, der hidtil er blevet benyttet.

Netværksgruppen Voksne handicappede har drøftet kontanthjælpsreformens indvirkning på borgernes mulighed for at betale husleje både i de almenyttige boliger og på (kommunale) bosteder og forventer at afholde en regionalt baseret temadag om emnet i 2014.

Netværksgruppen Voksne sindslidende har ligeledes drøftet kontanthjælpsreformens betydning for borgere med sindslidelse og herunder at reformen i stort omfang påvirker den kommunale støtte til borgere med psykiske problemer. Derudover forudses et stigende problem med, at unge med psykiske problemer ikke får råd til at bo i egen lejlighed eller i botilbud, når de ikke har en førtidspension.

Det foreslås på den baggrund at sætte særlig fokus på konsekvenser af kontanthjælpsreformen for socialområdet i kommunerne i region Sjælland og herunder særligt for de unge (15-25 årige) samt at de konsekvenser der involverer koordination og samarbejde mellem kommunerne særligt belyses under dette fokuspunkt.

3) Metodeudvikling herunder evidens & effekt og med misbrugsområdet som case samt fokus på organisering & finansiering af udvikling.

På det specialiserede social område og specialundervisningsområdet kan over tid konstateres udvikling og anvendelse af nye metoder.

Baggrunden er en faglig udvikling, hvor det mest specialiserede videreudvikles samtidig med at det mindre specialiserede i et vist omfang almengøres og i stigende grad varetages i sammenhæng med mere almene tilbud og i egen kommune.

Baggrunden er også en geografisk udvikling, hvor der med kommunalreformen i 2007 er skabt større enheder som ift. tidligere kan/har kapacitet til at løse mere komplicerede opgaver.

Endelig har den økonomiske udvikling og besparelshensyn tvunget kommunerne til at tænke i andre og billigere løsninger. Tendensen til kommunal hjemtagning og løsning af tidligere eksternt placerede opgaver i eget og billigere regi skal ses i forlængelse heraf.

Metodeudvikling belyses som faglig metodeudvikling både generelt som tendenser herunder med nyspecialisering som case og mere specifikt/konkret med misbrugsområdet som case.

På metodesiden er det også væsentligt at belyse evidens og effekt. Ift. tidligere er indsatserne på socialområdet og specialundervisningsområdet tiltagende underlagt krav til dokumenteret effekt for borgerne/brugerne af indsatserne. Dette belyses ligeledes konkret med misbrugsområdet som case. Endelig belyses også måling af og målemetoder ift. evidens og effekt.

Der fokuseres også på organisering & finansiering af udvikling med udviklingspuljer mv. som mulige konkrete cases.

Det er målsætningen at belysningen af fokusområdet skal skabe grundlag for fælles metodeudvikling og fælles udvikling af indsatsen.

4) Psykiatriområdet herunder pensionsreformens betydning og ungeområdet (15-25 årige).

Psykiatriområdet har efter kommunalreformen haft et særligt i fokus i forhold til samarbejdet mellem kommuner og Regionen. Dette er fortsat vigtigt at sikre at samarbejdet, udviklingen på psykiatriområdet og tilbud til borgerne løbende er til dialog og at der bliver taget de nødvendige initiativer på området.

Der er fortsat temaer på psykiatriområdet, som er vigtige at analysere og udvikle. Særligt kommer reformen på førtidspensionsområdet og opgavedeling mellem Region og kommuner til at have et fokus.

I 2015 vil følgende temaer være centrale og således blive gjort til genstand for analyse og drøftelse af udviklingsperspektiver:

- 1) Specialisering – behov for en bredere definition og større fleksibilitet. Her vil kommunernes organisering af tilbud på psykiatriområdet blive særligt relevant at sætte fokus på.
- 2) Udvikling og kvalitet i pladser til borgere med psykiatriske diagnoser, herunder vurdering af muligheder for andre anbringelsestyper, eksempelvis § 85 tilbud.
- 3) Førtidspensionsreformens betydning på psykiatriområdet med et særligt fokus på anvendelse af ressourceforløb.
- 4) Behandlingspsykiatri / Socialpsykiatri, snitfalder og opgaveløsning mellem kommuner og Region. Her vil der særligt være fokus på spiseforstyrrelser dobbeltdiagnoser.
- 5) Ungeområdet (15-25 årige)

Aftaler vedrørende Grønland og Færøerne

Region Sjælland har i henhold til bekendtgørelsens² § 8, stk. 2 forpligtelsen til at fastlægge behovet for tilbud og forventet forbrug af pladser til personer med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne efter forhandling med Familiedirektoratet i Grønland og Almannastovan på Færøerne. Region Sjælland koordinerer antallet af pladser regionerne imellem.

Grønland

Regionens forpligtelser

Region Sjælland har i henhold til bekendtgørelsens § 8, stk. 2³ forpligtelsen til at fastlægge behovet for tilbud og forventet forbrug af pladser til personer med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne efter forhandling med Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik (Departementet for Familie og Justitsvæsen) herefter kaldet IIAN og Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (De Grønlandske Kommuners Landsforening) herefter kaldet KANUKOKA. Regionerne koordinerer antallet af pladser regionerne imellem.

Pr 1.1.2011 har IIAN udlagt området vedrørende borgere med vidtgående handicap til de grønlandske kommuner.

De 4 kommuners indsats

I de kommunale botilbud i Slagelse, Kalundborg, Holbæk og Odsherred bor der ca. 65 % af de borgere fra Grønland med vidtgående handicap, der er visiteret til ophold i Danmark af de grønlandske sociale myndigheder. Det er aftalt i regionen, at de fire kommuner i samarbejde intensiverer og koordinerer indsatsen for at skabe de bedst mulige levevilkår for udviklingshæmmede borgere fra Grønland i respekt for deres kulturelle baggrund.

Indsatsen vil bl.a. bestå af formidling ved etablering af netværk og sikring af den grønlandske kultur fx i form af tilbud om modersmålsundervisning. Slagelse kommune koordinerer denne fælles kommunale indsats og er initiativtager til tiltag.

Ved eventuelle fremtidige godkendte ophold/anbringelser af grønlandske borgere i Danmark tilbyder de danske kommuner, at grønlandsk personale kommer og rådgiver/vejleder deres danske kolleger i kultur, sprog, mad, kontakt til pårørende o.lign.

I Region Sjælland har følgende andre kommuner anbragte borgere fra Grønland i botilbud: Ringsted, Guldborgssund, Næstved, Vordingborg, Lolland og Sorø.

² Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde nr. 205 af 13. marts 2011.

³ Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, nr. 1021 af 20. august 2013.

Anbringelser

De fire kommuner stiller såvel akutte som permanente pladser til rådighed for nye borgere fra Grønland, som måtte have behov for et kortere - eller længerevarende botilbud, forudsat at en af kommunerne har et relevant fagligt tilbud til den aktuelle person og at den pågældende i øvrigt ønsker et tilbud i en af disse kommuner.

Såfremt en grønlandsk kommune beslutter at anbringe en borger i et botilbud i regionen, og dette er godkendt af IIAN, forhandles om betaling for tilbuddet. Det skal på samme måde være muligt at forhandle priser ved større ændringer i borgerens forhold ⁴.

Hjemtagelser

Såfremt en grønlandsk kommune beslutter at hjemtage en større gruppe borgere på botilbud i Region Sjælland, tilbyder driftsherrerne for de berørte tilbud i fællesskab, den fornødne faglige og personalemæssige bistand for at opnå en vellykket hjemtagning. Den grønlandske kommune afholder udgifterne forbundet med denne bistand.

Når de grønlandske sociale myndigheder beslutter og godkender anbringelse/ophold i Danmark, vil disse - som udgangspunkt - være midlertidige. Det beror dog på en individuel vurdering. En gang årligt forhandles om, hvorvidt den anbragte skal hjem til Grønland eller have opholdet forlænget. Efter grønlandsk handicaplovgivning skal der årligt undersøges, om den enkelte person med vidtgående handicap kan vende tilbage til Grønland. I den forbindelse bør foretages en vurdering af og en dialog om, hvad der skal til, for at den pågældende person med vidtgående handicap kan vende tilbage til Grønland, inden for en overskuelig årrække

Jf. § 49, stk. 1 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 19 af 16. december 2010 om hjælp til personer med vidtgående handicap skal kommunalbestyrelsen i Grønland foretage fornyet vurdering af spørgsmålet om fortsat anbringelse/ophold uden for Grønland, så ofte som forholdene tilsigter det, dog mindst 12 måneder efter at anbringelsen er blevet iværksat, og så længe anbringelsen opretholdes. Herefter skal kommunalbestyrelsen mindst en gang årligt undersøge mulighederne for den pågældendes tilbagevenden til Grønland. Den anbragte borger har ret til selv at bestemme, om han/hun vil tilbage til Grønland eller om han/hun ønsker at forblive i Danmark efter det tidspunkt, hvor den midlertidige anbringelse/ophold udløber.

Konsulentbistand

Botilbuddenes driftsherrer kan efter anmodning fra IIAN, KANUKOKA eller fra en eller flere grønlandske kommuner i fællesskab stille faglig konsulentbistand til rådighed for opgaver i Grønland, fx i f. m. udredning af en borger. Den grønlandske myndighed der har rekvireret konsulentbistanden, afholder udgiften efter konkret aftale.

⁴ Samarbejdet mellem Grønlands Selvstyre og de danske myndigheder omkring botilbud til borgere fra Grønland med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne er hjemlet i servicelovens § 195, stk. 3. Socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage borgere med bopæl i Grønland i botilbud i Danmark, hvis vedkommendes behov ikke kan tilgodeses i Grønland (servicelovens § 108, stk. 5).

Ferie- og besøgsrejser

Naalakkersuissut fastsætter nærmere regler for ferie- og besøgsrejser for borgere fra Grønland, der er visiteret til ophold i Danmark efter den grønlandske handicaplovgivning. Driftsherrerne for botilbud med grønlandske borgere skal stille medarbejdere til rådighed som ledsagere for disse borgere ved ferie- og besøgsrejser til/i Grønland. De grønlandske kommuner betaler udgifterne for ledsagende medarbejdere og refunderer botilbuddenes vikar- eller lønudgifter efter ansøgning. For deltidsansatte medarbejdere refunderes tillige udgifter svarende til fuldtidsansættelse i rejseperioden.

Studieophold

De grønlandske kommuner eller IIAN kan sende personale fra deres respektive institutioner i Grønland på studieophold på bosteder i regionen. Den grønlandske myndighed der har rekvireret studieopholdet, afholder udgiften efter konkret aftale.

Udveksling/udlån af personale

De grønlandske kommuner, IIAN og de danske kommuner i Region Sjælland kan sende personale fra deres respektive bosteder på udveksling i henholdsvis Grønland og Region Sjælland. Den grønlandske eller danske myndighed der har aftalt udvekslingen/udlånet, afholder udgiften efter konkret aftale.

Færøerne

Det påhviler regionerne eller en eller flere kommuner, at etablere tilbud efter § 108 til personer, der har bopæl på Færøerne med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud på Færøerne. Samtlige regioner er forpligtet til at forbeholde et antal pladser til personer fra Færøerne i rammeaftalerne.

Da der er behov for en national koordinering af behovet for pladser, påhviler det Region Sjælland, at fastlægge behovet for og forventet forbrug af pladser, fordelt på målgrupper efter forhandling med Almannastovan på Færøerne.

Bilag:

Appendiks: Rammeaftalens parter, mål & principper og Kommunernes tilbagemeldinger

Bilag 1: Allonge: Specialundervisning i Folkeskolen 2015

Bilag 2: Paragrafområder i rammeaftalen for det specialiserede social-og undervisningsområde

Bilag 3: Oversigt over lands- & landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger.

Bilag 4: Tilbudsoversigt 2015

Bilag 5: Notat vedrørende lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger